

Εισηγητής

Καγιάς Πασχάλης, ACCA, CIA

Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

ΔΛΠ 19

Παροχές σε
εργαζομένους

Παροχές σε εργαζομένους

```
graph TD; A[Παροχές σε εργαζομένους] --> B[Βραχυπρόθεσμες παροχές<br/>(short term employee benefits)]; A --> C[Παροχές μετά από την έξοδο από την υπηρεσία<br/>(post employment benefits)]; A --> D[Παροχές εξόδου από την υπηρεσία<br/>(termination benefits)]; A --> E[Λοιπές μακροπρόθεσμες παροχές<br/>(other long-term employment benefits)];
```

Βραχυπρόθεσμες παροχές (short term employee benefits)

- Μισθοί,
- ημερομίσθια,
- εισφορές κοινωνικών ασφαλίσεων

Παροχές μετά από την έξοδο από την υπηρεσία (post employment benefits)

- Συντάξεις
- Ασφάλεια ζωής μετά την έξοδο από την υπηρεσία και
- ιατροφαρμακευτική περίθαλψη μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Παροχές εξόδου από την υπηρεσία (termination benefits)

Λοιπές μακροπρόθεσμες παροχές (other long-term employment benefits)

- Άδεια μακρόχρονης υπηρεσίας
- Συμμετοχή στα κέρδη,

Παροχές σε εργαζομένους – Βραχυπρόθεσμες παροχές

Βραχυπρόθεσμες παροχές

Η λογιστικοποίηση βραχυπρόθεσμων παροχών σε εργαζόμενους είναι γενικά απλή, γιατί δεν απαιτούνται αναλογιστικές παραδοχές για την επιμέτρηση της δέσμευσης ή του κόστους και δεν προκύπτουν αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες και επιπλέον η λογιστικοποίηση γίνεται στα ονομαστικά ποσά, δηλαδή δεν γίνεται προεξόφληση. Όταν ένας εργαζόμενος έχει παράσχει υπηρεσία η οντότητα αναγνωρίζει έξοδο (εκτός κι αν απαιτείται από κάποιο άλλο πρότυπο διαφορετική αντιμετώπιση) και υποχρέωση.

Ιδιαίτερες περιπτώσεις προκύπτουν, στις βραχυχρόνιες απουσίες με δικαίωμα αποζημίωσης και στα προγράμματα συμμετοχής στα κέρδη.

Βραχύχρονες αποζημιωνόμενες απουσίες

Η οντότητα αναγνωρίζει το αναμενόμενο κόστος των βραχυπρόθεσμων παροχών σε εργαζόμενους με τη μορφή των αποζημιωνόμενων απουσιών ως ακολούθως:

- στην περίπτωση των σωρευόμενων αποζημιωτέων απουσιών, όταν οι εργαζόμενοι παρέχουν υπηρεσία που αυξάνει το δικαίωμα τους σε μελλοντικές αποζημιωνόμενες απουσίες και
- στην περίπτωση των μη σωρευομένων αποζημιωτέων απουσιών, όταν οι απουσίες πραγματοποιούνται.

Βραχύχρονες αμοιβές βάσει της αξίας των μετοχών

Καλύπτονται από άλλο πρότυπο (IFRS 2)

Παροχές σε εργαζομένους – Βραχυπρόθεσμες παροχές

Παράδειγμα

Μια οντότητα έχει 100 εργαζόμενους, που ο καθένας δικαιούται πέντε εργάσιμες ημέρες πληρωμένης άδειας ασθενείας ετησίως. Αχρησιμοποίητη άδεια ασθενείας μπορεί να μεταφέρεται εις νέον για ένα ημερολογιακό έτος. Η άδεια ασθενείας λαμβάνεται πρώτα από το δικαίωμα του τρέχοντος έτους και μετά από οποιοδήποτε υπόλοιπο που μεταφέρθηκε εις νέον από το προηγούμενο έτος (με βάση τη μέθοδο FIFO).

Κατά τη 31 Δεκεμβρίου 2018, το μέσο αχρησιμοποίητο δικαίωμα είναι δύο ημέρες ανά εργαζόμενο. Η οντότητα αναμένει, βασιζόμενη στην εμπειρία του παρελθόντος, η οποία αναμένεται να συνεχιστεί, ότι 92 εργαζόμενοι δεν θα πάρουν περισσότερο από πέντε ημέρες πληρωμένης άδειας ασθενείας το 20X2 και ότι οι απομένοντες 8 εργαζόμενοι θα πάρουν κατά μέσο όρο εξήμισι ημέρες ο καθένας.

Η οντότητα αναμένει ότι θα πληρώσει 12 ημερών πρόσθετη αποζημίωση πληρωμένης ασθένειας ως αποτέλεσμα του αχρησιμοποίητου δικαιώματος που έχει σωρευτεί κατά την 31η Δεκεμβρίου 20X1 (μία και μισή ημέρα ο καθένας για 8 εργαζόμενους).

Συνεπώς, η οντότητα αναγνωρίζει μια υποχρέωση ίση με 12 ημέρες πληρωμένης ασθενείας.
(8 εργαζόμενοι X 1,5 (6,5-5))

Παροχές σε εργαζομένους – Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Προγράμματα καθορισμένων παροχών: η νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση της οντότητας περιορίζεται στο ποσό που αυτή δέχεται να συνεισφέρει στο φορέα. Το ποσό των παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία που λαμβάνεται από τον εργαζόμενο προσδιορίζεται από το ποσό των εισφορών που καταβάλλονται από την οικονομική οντότητα σε ένα πρόγραμμα παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία ή σε μια ασφαλιστική εταιρεία, μαζί με τις αποδόσεις της επένδυσης που προκύπτουν από τις εισφορές.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών: είναι προγράμματα παροχών μετά την έξοδο από την υπηρεσία κατά τα οποία μια οικονομική οντότητα καταβάλλει καθορισμένες εισφορές σε μία ξεχωριστή επιχειρηματική οικονομική οντότητα (φορέα) και δεν θα έχει καμιά νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση να πληρώνει περαιτέρω εισφορές, αν ο φορέας δεν κατέχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει όλες τις παροχές σε εργαζομένους που αφορούν στην υπηρεσία του εργαζόμενου κατά την τρέχουσα και τις προηγούμενες περιόδους.

Η διάκριση των δύο είναι πολύ σημαντική

Στα προγράμματα καθορισμένων εισφορών η οντότητα καταβάλλει τις εισφορές (πχ σε κάποια ασφαλιστική εταιρία) και δεν έχει καμία απολύτως ευθύνη εάν τα ποσά αυτά δεν αποδώσουν επαρκώς ή εάν το τρίτο μέρος που λαμβάνει στις ασφαλιστικές εισφορές δεν μπορέσει να ανταπεξέλθει στις υποχρεώσεις του.

Στα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι **ευθύνη της εταιρίας** να καλύψει την παροχή. Εάν τα κεφάλαια της που έχει επενδύσει για τον σκοπό αυτό δεν αποδώσουν, θα πρέπει η ίδια η εταιρία να καλύψει την διαφορά.

Από την διάκριση αυτή προκύπτει ο μετέπειτα λογιστικός χειρισμός

Παροχές σε εργαζομένους – Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Παράδειγμα προγράμματος καθορισμένων παροχών
Έστω ότι μία επιχείρηση δίνει στους εργαζομένους τους μία πρόσθετη παροχή κατά την έξοδο τους λόγω συνταξιοδότησης, το οποίο είναι ίσο με το 1% του μισθού τους για κάθε έτος υπηρεσίας.
Ο εργαζόμενος Α λαμβάνει 10.000 στο πρώτο έτος και αναμένεται αύξηση 7% ετησίως, το επιτόκιο προεξόφλησης είναι 10%, θα συνταξιοδοτηθεί σε 5 χρόνια και η πρόσληψη του έγινε την 01/01/2018.

	2018	2019	2020	2021	2022
Μισθός	10.000,00	10.700,00	11.449,00	12.250,43	13.107,96
Ονομαστική αξία παροχής					655,40
- 13.107,96 X 1% X 5 έτη					
Κατανομή ονομαστικού ποσού (655,40 / 5)	131,08	131,08	131,08	131,08	131,08
Παρούσα αξία	89,53	98,48	108,33	119,16	131,08
Υποχρέωση					
Υπόλοιπο έναρξης	0,00	89,53	196,96	324,99	476,65
Τόκος	0,00	8,95	19,70	32,50	47,67
Τρέχουσα υπηρεσία	89,53	98,48	108,33	119,16	131,08
Υπόλοιπο λήξης	89,53	196,96	324,99	476,65	655,40

Παροχές σε εργαζομένους – Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Παράδειγμα προγράμματος καθορισμένων εισφορών 1

Η οντότητα Α, καταβάλλει εκτός από τις εισφορές στο ταμείο των κοινωνικών ασφαλίσεων, ένα επιπρόσθετο ποσό σε ασφαλιστική εταιρία ίσο με το 4% του μισθού του κάθε εργαζόμενου. Η ασφαλιστική εταιρία θα καταβάλει ένα εφάπαξ ποσό στον κάθε εργαζόμενο όταν συνταξιοδοτηθεί.

Παράδειγμα προγράμματος καθορισμένων εισφορών 2

Στην οντότητα Β, όλοι οι εργαζόμενοι συναίνεσαν στο να γίνεται μία επιπλέον κράτηση στον μισθό τους ίση με το 2% των μηνιαίων αποδοχών τους και η οντότητα να καταβάλλει ποσό ίσο με 5% των μηνιαίων αποδοχών σε ασφαλιστική εταιρία. Η διαφορά του 3% (5% - 2%) καλύπτεται από την εταιρία.

Ζητείται να διενεργηθεί η σχετική λογιστική εγγραφή για τον μήνα Δεκέμβριο του έτους 2018 εάν οι συνολικές αμοιβές ανέρχονται στο ποσό των 400.000 ευρώ.

Απάντηση παραδείγματος 2

	Χρέωση	Πίστωση
Μισθοί πληρωτέοι	8.000,00	
Εισφορές προγράμματος καθορισμένων παροχών	12.000,00	
Υποχρέωση προς ασφαλιστική		20.000,00

Λογιστική προγραμμάτων καθορισμένων παροχών

Είναι σαφώς πιο πολύπλοκη καθώς κάνει χρήση της αναλογιστικής μεθόδου και πολλές παραδοχές όπως η προβλεπόμενη αύξηση των μισθών, το επιτόκιο προεξόφλησης, η θνησιμότητα και ο βαθμός ανακύκλωσης προσωπικού. Λόγω λοιπόν της πολυπλοκότητας, ο υπολογισμός ανατίθεται σε ειδικούς (αναλογιστές), οι οποίοι συντάσσουν την αναλογιστική μελέτη. Αυτό που ενδιαφέρει περισσότερο από λογιστικής άποψης είναι ο τρόπος απεικόνισης της αναλογιστικής μελέτης στις οικονομικές καταστάσεις.

Η οντότητα από την μία πλευρά έχει την υποχρέωση να αποζημιώσει τους εργαζομένους της και από την άλλη πλευρά επενδύει χρήματα ούτως ώστε να μπορεί να προβεί σε αυτές της καταβολές στο μέλλον. Το ποσό της απαίτησης και της υποχρέωσης στις οικονομικές καταστάσεις συμψηφίζεται και εάν:

- Η υποχρέωση είναι μεγαλύτερη από τα περιουσιακά στοιχεία του σχήματος, η διαφορά αναφέρεται στις υποχρεώσεις.
- Η υποχρέωση είναι μικρότερη από τα περιουσιακά στοιχεία του σχήματος η διαφορά αναγνωρίζεται στα περιουσιακά στοιχεία.

Καθαρή υποχρέωση υπόλοιπο έναρξης **X**

Κόστος υπηρεσίας

Καθαροί τόκοι **X**

Εισφορές στο σχήμα **X**

Παροχές που πληρώθηκαν **X**

X

Επιμέτρηση **X**

Καθαρή υποχρέωση υπόλοιπο λήξης **X**

Κόστος υπηρεσίας

Αποτελείται από:

- το κόστος της τρέχουσας υπηρεσίας, το οποίο είναι η αύξηση της παρούσας αξίας της υποχρέωσης που προκύπτει από την υπηρεσία των εργαζομένων μέσα στην περίοδο.
- Το κόστος υπηρεσίας προηγούμενων χρήσεων, το οποίο αφορά μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης, από την υπηρεσία προηγούμενων περιόδων και προκύπτει από βελτίωση ή περικοπές του σχήματος. Τα κόστη αυτά αναγνωρίζονται στο νωρίτερο από α) την ημερομηνία μεταβολής του σχήματος και β) όταν η οντότητα αναγνωρίζει τερματισμό του σχήματος ή αναδιοργάνωση.

Παροχές σε εργαζομένους – Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Παράδειγμα 1

Καθαρή υποχρέωση υπόλοιπο έναρξης	
Υπόλοιπο έναρξης περιουσιακών στοιχείων	-120,00
Υπόλοιπο έναρξης υποχρέωσης	200,00
Καθαρή υποχρέωση έναρξης	80,00
Κόστος υπηρεσίας	32,00
Τόκοι χρεωστικοί	6,00
Τόκοι πιστωτικοί	-3,60
Εισφορές που εισφέρθηκαν	-30,00
Αναλογιστικές ζημίες	5,60
Καθαρή υποχρέωση λήξης	90,00
Υπόλοιπο έναρξης περιουσιακών στοιχείων	-140,00
Υπόλοιπο έναρξης υποχρέωσης	230,00
Καθαρή υποχρέωση λήξης	90,00

Παράδειγμα 1

Κατάσταση αποτελεσμάτων	
Κόστος υπηρεσίας	32,00
Καθαροί τόκοι	2,40
Κέρδη προ φόρων	34,40
Λοιπά συνονικά έξοδα	
Αναλογιστικές ζημίες	5,60

Σημείωση στο παράδειγμα αυτό δεν έχει ληφθεί υπόψη ο αναβαλλόμενος φόρος

Παροχές σε εργαζομένους – Παροχές εξόδου από την υπηρεσία

Παράδειγμα 3

Η Εταιρία ΑΒΓ Α.Ε. έλαβε από τον αναλογιστή την έκθεση για την πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού στις 31/12/2019 η οποία έχει ως ακολούθως:

Υπόλοιπο έναρξης	200
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	50
Τόκοι χρεωστικοί	4
Αναλογιστικά κέρδη	-6
Αποαημιώσεις που καταβλήθηκαν	-28
Υπόλοιπο λήξης	220

Ζητείται να διενεργηθούν οι σχετικές λογιστικές εγγραφές δεδομένου ότι α) ο συντελεστής του φόρου εισοδήματος ανέρχεται σε 20% και β) το ποσό των 28 χιλ. ευρώ που καταβλήθηκε αρχικά καταχωρήθηκε σε χρέωση του λογαριασμού 60 – αμοιβές και έξοδα προσωπικού.

Παράδειγμα 3

	Χρέωση	Πίστωση
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	50	
Τόκοι χρεωστικοί	4	
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού		54
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	6	
Αποτελέσματα εις νέο		6
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	28	
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		28

Εγγραφή αναβαλλόμενου φόρου	Χρέωση	Πίστωση
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση	4	
Αναβαλλόμενος φόρος (στα αποτελέσματα)		5,2
Αποτελέσματα εις νέο	1,2	

Η πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού δημιουργεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση καθώς, στην τρέχουσα χρήση το έξοδο δεν εκπίπτει. Θα εκπέσει όμως όταν το ποσό καταβληθεί. Σημειώσεις:

- Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση:
 $(220-200) \times 20\% = 4$
- Αναβαλλόμενος φόρος στα ίδια κεφάλαια:
 $6 \times 20\% = 1,2$
- Αναβαλλόμενος φόρος στα αποτελέσματα:
 $(50+4-28) \times 20\% = 5,2$